

פז:

עין משפט
נר מצוה

קבו א מיי פ"א מהל' כלים
הלכה ה:
קבו ב מיי פ"ב מהל' כלים
הלכה ו:
קבג ג ד ה מיי פ"ד מהל'
מקואות הלכה ד סמג
עשין רמא טו"ש"ע יו"ד סימן
רא סעיף מא:

תורה אור השלם

1 אַךְ אֶת הַזֶּהֱבִי וְאֶת הַכֶּסֶף
אֶת הַנְּחֹשֶׁת אֶת הַבְּרֹזֶל אֶת
הַבְּדִיל וְאֶת הָעֶפְרַת:
בַּמְדָּבָר לֹא כָבֹד

מוסף תוספות

(כ) ופליג אש"ק דלמך סממא יחזור
לעומתן ישנה וטעמא משום דטומאת
מת היא זמן מרובה ושבר ולא ירצה
להמתין: **אחד** ב"הם גרורים.
אשרוב גודלן אין מקצלים טומאה
גנוז עלי עד שזן תריסע עד ארבעים
סאה שאין טעמלגס מלא וריקן
א"פ מיקרי שאיבה ואחד כלים
קטנים דמתן צמם' כלים (פ"ב מ"ב)
ומימי לה צפ' אלו טריפות (חולין 97
ד:) הדקין שזכלי חסם ווקרקומתין
דפנותיהם יושבין שלא סמומיהם
שעורן מעדי סיכת קטן ועד לוג
אבל צזיר מהבי טהורים:

. תימה לר"י

וְשֵׁם מִקֵּץ לֵאמֹר כִּרְמֵה דְחִישׁ לְמַעֲשֻׁטָא
וְהָאֵל טַעְמָא לָא שִׁיךְ אֲלֵהּ לַמִּדָּה
כּוּמִים גְּרִי אֲרִיזָה הוּא וְהָאֵל טַעְמָא
טַמְאָה מְדַאֲרִייתָא אֲבָל לַמִּדָּה כּוּמִים
גְּרִי אֲרִיזָה הוּא לָא שִׁיךְ אֲלֵהּ טַעְמָא
לְדַפְּיָא אִם רִלְתָּה טַעוּרָה מְדַאֲרִייתָא
דְּעוּגָא לָא מְטַמְאָה בְּיָדֶיהָ וּבַשְּׁמַעְתִּין
מוֹכַח דְּלִכְעֵי צְנוּת כּוּמִים הוּא מִי"ח
דְּכַר וְלַחֲמֵן דְּלֵא חִישׁ לְמַעֲשֻׁטָא אִלּוּ
לַמִּדָּה גְּרִי אֲרִיזָה הוּא יְהִי מִנִּי לֵה
צִי"ח דְּכַר וְעוֹד דְּר' יוֹסִי אֵת לֵיה
דְּגַרִי אֲרִיזָה הוּא בְּנִסְחָא דְּפִתְקֵי רֵבִי
יִשְׁמַעֲלֵה (דף סו: ו) וְהָאֵל טַעְמָא
טַמְאָה מְדַאֲרִייתָא אֲבָל לַמִּדָּה כּוּמִים
גְּרִי אֲרִיזָה הוּא עַל שֶׁל כּוּמִים וְמוֹשֵׁל
כּוּמִים עַל שֶׁל עוּגָא וְהָאֵל טַעְמָא אֲלִיבֵי
צְנוּת כּוּמִים צִי"ח דְּכַר וְי"ל דְּצְנוּת
כּוּמִים אֲחִיזָא לְכַ"ע וְגַזְרֵה עֲלֵיהֶן שִׁיחֵיהוּ
נִדְּחֵם שֶׁלָּא יִטְמְעוּ צִי"ח וְהָאֵל דְּמוֹקִי

רַב אִשִּׁי אָמַר לַעֲוֹלָם כִּלְכִּי חָרֵם דְּמוֹ. הֵכָל לֵית לִיה לַרֹב אִשִּׁי טַעמָא
הוֹאִיל וְכִי נִשְׁבְּרוּ שֵׁי לֵהֶם תַּקְלָה שְׂוִיעָה כִּי וּמִיֹּהוּ לַעֲנִין לְהַזְכִּירֵן
טַבִּילָה כְּשֶׁהֵן חֲדָשִׁים אֵית לִיה לַרֹב אִשִּׁי טַעמָא בְּדִידָא צִפְרָן
בְּתַרְלָא דְּמַסְכַּת ע"י (דף ע"א:). **דְּאִמַּר** רַב יְהוּדָה מַעֲשֵׂה בִשָּׁל צִיּוֹן
הַמְּלָכָה. וְיִמְיָמִי רָחִיב דִּימִי שְׁמַעוֹן בֶּן
שָׁטָח גִּזְרוּ טוּמְאָה עַל כָּלִי מַתְכוֹת
דִּיחֲזֹרוּ לְטוּמְאָתָן יִשְׁנֵה דְּהוּא הִיֵּה דִימִי
שֶׁל צִיּוֹן הַמְּלָכָה כְּדִלִיתָא צִפְרָן ג'
דְּעִשְׁנִית (דף כ"ב:). **דְּאִמַּר** מַעֲשֵׂה דִימִי
ר"ש בֶּן שָׁטָח וְעַל צִיּוֹן הַמְּלָכָה שֶׁהִיוּ
גִּשְׁמִים יוֹרִידִים מִשָּׁם לְעַ"שׁ וכו':
הִנִּיחָא לְמִדִּי דְּרֵאא לִכְלָה הַטּוּמְאָתוֹת
אִמְרוּ. אֲרַשְׁנָא צִפְרָן לִיה

רב אשי אמר לעולם לכלי חרס דמו ודקא
 קשיא לך לא ליטמו מגבן *הואיל וגראה
 תוכו ככרו ⁶שמעון בן שטח תיקן כתובה
 לאשה וגזר טומאה על כלי מתכות כלי
 מתכות דאורייתא נינהו דכתיב *אך את
 הזהב ואת הכסף וגו' לא נצרכה אלא
 לטומאה ישנה דאמר רב יהודה אמר רב
 מעשה בשל ציון המלכה שעשתה משתה
 ללבנה ונטמאו כל כליה ושברתן ונתנתן
 לצורף וריתכן ועשה מהן כלים חדשים ואמרו
 חכמים יחזרו לטומאתן ישנה מ"ט משום גדר
 מי חטאת נגעו בה הניחא למאן דאמר לא
 לכל הטומאות אמרו אלא לטומאת המת
 ככלבד אמרו שפיר אלא למאן דאמר לכל
 הטומאות אמרו מאי איכא למימר אמר
 אביי גזירה שמא לא יקבנו בכדי טהרתו
 דבא אמר גזירה ⁷שמא יאמרו טבילה בת
 יומא עולה לה מאי בינייהו *א"ב דרציניהו
 מרצף: ואידך מאי היא ⁸דתנן המניח כלים
 תחת הצינור לקבל בהן מי גשמים אחד כלים
 גדולים ואחד כלים קטנים ואפילו כלי אבנים
 וכלי אדמה וכלי גללים פוסלין את המקוה
 אחד המניח ואחד השוכח דברי ב"ש וב"ה
 מטהרין בשוכח אמר ר' מאיר נמנו ורבו ב"ש
 על ב"ה ומודים ב"ש בשוכח בחצר שהוא
 טהור אמר רבי יוסי עדיין מחלוקת במקומה
 עומדת אמר רב משרשיא דבי רב אמרי
 דהכל מודים כשהניחם בשעת קישור עבים
 טמאים בשעת פיזור עבים ד"ה טהורין לא
 נחלקו אלא שהניחם בשעת קישור עבים
 ונתפזרו וחזרו ונתקשרו מר סבר בטלה
 מחשבתי ומר סבר לא בטלה מחשבתי
 *וה' יוסי דאמר מחלוקת עדיין במקומה
 עומדת בצרי להו א"ר נחמן בר יצחק אף
 *בנות כותים נדות מעריסתן בו כיום גזרו:
 ואידך מאי היא ⁹דתנן כל המטלטלי מביאין
 את הטומאה בעובי המרדע אמר רבי טרפון
 אקפח

הַסֵּם מִתֵּיבָה כִּרְמֵי מֵשׁוֹם דְּסִיפֵּי מוֹכֵחַא דְּלֵהּ הֵיכָּה¹ מֵשׁוֹם טַיְמֹעַ דְּקֵמָה
הַכּוֹתִים מִטְּמֵאִין מִשְׁכַּב הַתַּחֲתוֹן כְּעִלְיוֹן מִפְּנֵי שֶׁהֵן כּוֹעִלֵי נְדוּת מִסַּפֵּק
וּמִסֵּיִם וְאִין שׁוֹרְפִין עֲלֵיהֶן אֵת הַתְּרוּמָה מִפְּנֵי שֶׁטְּוֹמֵאֲתָן סַפֵּק² מִשְׁמַע
הֵקֵי אֵלֶּף אֲקֻטְנוֹת דְּאִירִי בֶּהֶן וְהֵל דְּקֹאֲרָה הַסֵּם רִבִּי יוֹסִי מַעֲשֵׂה
הֵקֵי בְּצִינְבוֹל דְּשִׁטְצוּלָה קוֹדֵם לֵאלֹמֶה לֵאמֹר מֵשׁוֹם דְּחֵיס לְמַיְטוּם מִיֵּיתִי
רִאִיהִי דְּמַיְטוּם דְּשִׁטְצָה הוּא דֵּהָ טַיְמֹעַ דְּרִבִּי יוֹסִי מֵשׁוֹם טַיְמֹעַ אֵלֵּךְ
לִבְכֵּךְ מִיֵּיתִי רִאִיהִי³ דֵּי לֹא דְשִׁיחַ הוּא לֵא הוּי לָן לְמַגִּיר שִׁיחַ נְדוּת
מִעֲרִיסוֹתֵיהֶם⁴ מֵשׁוֹם טַיְמֹעַ דְּלֵה לִיהוּ כְּחוֹבֵה וְאִטְלוּלֵה⁵ וְאִתֵּי הֵכָּה
חֲשִׁיב לִיה לִיב לִרְמֵי צִיחַ דְּבֵר וְהֵלֵךְ בְּלֹא הֵכָּה כִּבְל מְקוֹם חֵיס רִי מֵאִירִי
לְמַיְטוּעֵה⁶ וְיֵל⁷ הַכֵּה⁸ הוֹרֵכְרֵי לְגוֹר מֵשׁוֹם דְּדִמִּי לְחֻקָּה וְרוֹבֵעַ שֵׁלֵךְ
רֵאחַה דְּמִסְתַּמָּה עֵם יִצְרֵאֵל לְעוֹלָם לֵא רֵאחֵה⁹ וְאִוִּמִּי אֲחֻזֵּי¹⁰ וְסוֹמֵךְ
רוֹבֵעַ¹¹ לְחֻקָּה¹² וְאִיתֵּיהֶם מַיְטוּעֵה וְלֵה הוּא חֵיס רִבִּי מֵאִירִי אֵלֵּךְ פֶּרֶק
דְּגוֹרֵי לִיה צִיחַ דְּבֵר דְּהוּה לִיה מַיְטוּעֵה דְּמַיְטוּעֵה¹³ כְּרוֹמֵחַ בְּרִישׁ פֶּרֶק
בְּתַרְתֵּי דִיבְמוֹת (דף קטז:) וְאִתֵּי לְמִדִּי צִיחַ דְּמִסְתַּכֵּה עִי¹⁴ (דף יז:)
גָּזְרוּ עַל צְנוּתִיָּהן מֵשׁוֹם דְּבֵר אֲחֵר הֵיטֵו שִׁיחַ נְדוּת מִעֲרִיסוֹתֵי אֲמֵה אֲחֵה
הֵיכָּה מֵשׁוֹם דְּלִדּוּקֵי צַעֲרוֹת כּוֹבֵסִים טַיְמִיבֵּה אֵלֵךְ צְנוּת כּוֹתִים לֵא וְהוּ
אֵלֵךְ עֵכָּה לֵא: בֵּל הַמַּשְׁמָטִין. נִקְטָה מִטְּלָטִין מֵשׁוֹם שֵׁלֵךְ גָּזְרוּ
וְאִפְּלוּ בְּמַחְזִירִים נִמִּי בְּצִיָּאִין אֵת הַטְּוֹמָה דְּדוּקָה וְרַעִים וְרִיקוֹת
טַיְמֵת הַבֵּר וְהִסְלֵךְ וּכְפּוֹר וְהַגְלִיד וְהַמְלַח אֵלֵךְ אֵלֵךְ
אֲקַפָּה אֵת בּוֹ לָשׁוֹן שְׁבוּעָה הוּא כְּלוֹמֵר אֲקַפָּה אֵת צִי אֵת

יציאות השבת פרק ראשון שבת

לעולם לכלי חרס דמו. הואיל וצרייתן מן החול הלךך פשוטיהן
טוהרין ואין בהן טומאה [ישנה]: הואיל וגרסה פוכו. מבחור דרך
דפנותיו לא חשיב גב אלא תוך: בשל כיון. צימי שמעון בן שטח
היתה: כל נליה. במת שהיתה צריכה להממין הזאת שליש ושבצעי

לפיכך שצרתן למהר טהרתן לפי
ציוס: וריסכן. שולד"ר בלע"ז שמחבר
כסף במקום שבר: גדר מי חטא.
נמאלו מי חטאת בטלים שאין לך אדם
ממתין ו' ימים אלף שובין ושתאחא
תורת מי חטאת: למד"ר כו'. ו'
ידעאל היבא: אחריו שיחזור: צדדי
טהרתו. כמולא רמון: צה יומא.
בלא הערב שמש שהרואה שנטמאו
ומשתמשין בהן בו ציוס ואינו יודע
ששברו קוצר שהטבילו: עולא.
מועלת: דרפניהו מרף. הריקן
ושברן כולן כמו^א מאכולת רופא שמה
לא יקצנו ליכא ושמה יאמרו איכא.
ואיכא דאמרי שמה לא יקצנו איכא
שמה יאמרו כו' ליכא דהא מיכבר
עשייה שנאחדש כולו זה נראה בעיני:
חכם האיגור. שקצבו ולבסוף חקקו
להמשיך מים למקוה דשבו אינו פוסל
אבל הכלים פוסלים משום שאיבה:
ואחד כלים קטנים. ללא תימא לא
חשיבי: ואפילו כלי גללים. שאינם
קריוין כלים לענין צבלת טומאה הוו
כלים לענין שאיבה: גללים. (ב) ש"ע
כלי אדמה. דלאו ע"י גיבול הוא ככלי
נמר וכלי חרס: מעשהיו. דשוכה לא

חשיבה שאיבה הואיל ולא לכך נתכוון:
בחצר. שלא תחת הצינור ותמלא מן
הנוטעין ונפלו למקוה שהוא טהור
דבמניח תחת הצינור וכשהניחן בשעת
קישור עצים ואח"כ נתפזרו וסכתן
דממקי קטנה הוא דפליגי ביה דגלי
דעמיה שפלו וצילו למכור ומשום
פור עצים לא בטלה מחשבתו ראשונה
אבל בזמנו בחצר ואפי' בשעת קישור
ותפזרו לא מוכחא מחשבה קמייתא
שפיר מעיקרא הלכך בטלה: **במקומה**
עומדה. דבמניח תחת הצינור בקישור
עצים לא נמנו ורבו עליה לנבול דברי
בית הלל דלא חזרו בהן: **הניח.** תחת
הצינור בשעת קישור עצים ואחריו
גשמים לבוא ויאל ומלאכתו וסכתן
דברי הכל הואיל ומתחלה לכך נתכוון
לא בטלה מחשבתו בשכחתו: **דברי**
הכל טהורים. דליכא גלויי דעמא:

בעטלע מהשצטן. די נתפזרו אסא דעמיה דסבד לא ירדו גשמים
עוד: **בזרי להו.** י"ח דבר שאין זו מן המניין דכל זמן שלא נמנו
ורבדו הויא הלכה כדית הלל וטור: **מיום מעריסאן.** מיום שנולדה
דגורין ארמא חזאי נדות דקטנה בת יומא מעמאה בדה דתניא
אין לי לילא לשמה מניקת בת יום אחד לנדח מנין תלמוד לומר
אין לה (ו)ותים אין דורשין מדרש זה וכי חזין לא מפרשי לה הלכך
גזר זהו רבנן: **כל המטעלנין מביאין את הטומאה.** משום אהל
שאם איהל ראשו אחד על המת וראשו אחד על הכלים מביאין להן
טומאת אהל המת ליטמא ו' ימים ולהיות אז הטומאה כדון אהל
טמא: **בצווי המדרע.** אפילו אין בהן פותח טפח אלא כצווי
המדרע. [וה] לקמן מפרש יש היקפיו טפח חוט טפח ארץ להקיפו
ואף על גב דאקני דלורייתא פחות מטפח לא הוי דהלכה לנשה
מסיני הוא' כשאר כל השיעורין הכא גזר רבנן היקפו משום עביו:

ת כותים^כ וי"ל דלריכי דאי גזרו צע"ג
 ייכי טפי גזי ישראל מעובדי כוכבים^כ
 על האדם הנושא^כ אבל בפותח טפח
 ס דלא מצינן ולא חוצצים דהוי כמו
 למציא את הטומאה:

אין זה דבר אמת שהלכה זו מקופחת^{כב} וכענין זה מצינו במקרא
זוה^ג כלומר שלא תלאו מזה^ט:

מסורת הש"ס

(א) לַעֲלֹל יָד: ע"י כחכות
(ב) מַחֲלִין קָבֵל: [מחלין קבל]
(ג) מִקְוֹת פִּד"מ א"ל: מקוואות פ"ד מ"א, ד' דנה
(ד) אֶחָדָה פִּטְרִי מ"א: אהלה פטר"י מ"א, דנה
(ה) גִּדְּדָה יוֹנָה: [גידד יונה]
(ו) יִרְקָאָה רַחֲמָן: [ירקאה רחמן]
(ז) נֶשֶׁם לִימָא וְשֶׁל צִין: נשם לימא ושל צין
(ח) אֶהְיֶה לָּהֶם עַ"שׁ וְעַי רַבָּה בַּחֲקוּמִי: אהיה להם ע"ש ועי רבה בחקומי
(ט) עַ"י בְּרַשָּׁה שֶׁם: ע"י ברשה שם
(י) גִּלְגַּל כְּלִי מַתְכוּחַ פִּשְׁטוּלִית: גלגל כלי מתכווח פשוטית
(יא) מִקְבְּלֵינֵינוּ מִי"ח: מקבלינו מי"ח
(יב) אֶחָדָה: אהלה
(יג) שִׁיחַ מִצְרַיִם: שיח מצרים
(יד) וְעַי מוֹס' מְגִיגָה טו: ד"ה וועי מוס' מגיגה טו

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה גללים שייש.
נ"צ בעלמא פרש"י נפיעי
בקר: (צ) תום' ד"ה הניחא
וכו' סצירא ליה הכי במסכת
בבלים (וכן הוא בס"י). נ"צ
ע"ש צפ' י"א:

גליון הש"ס

רב' **איבא** **בייחיי**
 רצפצנ'הו מ'צ'ג ע"י חממ'י
 נכלס ס'פ'א מ'צ'ג ונכו'ט'
 סס ד'ה יוני' רש'י' ד'ה
 מ'פ'ד ל'ה **איבא**. עיין נדסוט
 ד'ה ס' ע"י נרש'י' ד'ה
 מאן שמע'ת ל'ה כ' וס'ז'
 עיין ד'ה נלח'ס שיש'
 עיין נרש'י' לקנן ד'ה
 ע'א ד'ה כ'י נלל'ס. ועי'
 חפצ'ין ח'א ס'מן
 קס'ה: ד'ה **תוב'** ד'ה **אקפ'**
 וכו' ש'א נצאו מוז'ה. ועי'
 ג'ה'ס ד'ה מ' ע"ב סו'ל' ד'ה
 ארל'ה ננמ'ה ונכו'טוט ד'ה
 ע'א:

הגהות הגר"א

[א] גב' (ולרצי יוסי דאמר
בו' עד צו ביים גזרו) תא"מ
(וכ"ה צר"ה ובכמה ראשוני'
דל"ג לה):

לעזי רע"י

שולדי"ר. לורתך.

מוסף רע"י

מעריסטן. מקטנות (נדד) (לא).

שמעון בן שטח תיקן
התבונה לאשה. המצא
בריו מבוראין במסכת
התבונה כפרק האשה
שנפלו לה נכסים, תניא
הנה הכי בראשונה היה
נותבין לבתולה מאתם
שלא שמעון בן שטח וכו', עד
שיאה כותב כל נכסא
אחראין לכתובתך. ועיקר
זאת הברית בתוספת
התבונה בראש פרק י"ב,
וזאת אחרון המסכת.

בינו חננאל (המשן)

[illegible][illegible]